

Врз основа на член 1 став 1, член 7, член 8, член 33, член 37, член 38, член 39, член 73, член 82 од Законот спречување со корупцијата и судирот на интереси (Службен весник на Република Македонија бр.12/2019) а согласно член 10 од Законот за административни службеници (Службен весник на Република Македонија бр.27/14, 199/14, 48/15, 154/15, 5/16, 142/16 и 11/18) и (Службен весник на Република Северна Македонија бр. 275/2019 и 14/20) и член 50 став 1 алинеја 13, 14, 15 и 16 од Законот за локална самоуправа (Службен весник на РМ бр. 05/2002), Градоначалникот на Општина Делчево донесе

ПРАВИЛНИК

За управување со ризик на корупција и судир на интереси за период 2021 година до 2024 година

Член 1

Под корупција во смисла на законот се подразбира злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службена должност или положба за оставрување на корист, директно или преку посредник, за себе или друг.

Пасивна корупција подразбира намерно делување на службеното лице, кое директно или преку посредник, бара или прима корист од каков било вид, за себе или за трето лице, или прифаќа ветување на ваква корист, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со своите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски.

Активна корупција подразбира намерно делеување на било кое лице кое директно или преку посредник, ветува или дава корист од каков вид на службено лице, за него или за трето лице, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со неговите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски.

Судир на интереси подразбира судир на јавните овластувања и должности со интерес што влијае или може да влијае врз вршењето на неговите јавни овластувања и должности.

Приватен интерес подразбира материјален или нематеријален интерес на службено лице што може да влијае врз неговото одлучување при вршењето на јавните овластувања и должности.

Јавен интерес е поширок општествен интерес за општото добро и напредок на сите граѓани под еднакви услови во материјални и нематеријални добра.

Член 2

Раководителот на институцијата донесува акт за управување со ризик кој мора да се ажурира на секои три години, при што потребно е секоја година да се изврши анализа на контролите чија цел е минимизирање на ризикот и истите да бидат ажурирани најмалку еднаш годишно, за да ги спречува ризиците од неправилности и измами и презема активности против неправилности и измами исто така и назначува лице/административен службеник кое известува за неправилности и сомневања за измами и корупција.

**ОПШТИНА
ДЕЛЧЕВО**

„Светозар Марковиќ“ бр. 1
2320 Делчево

Тел. + 389(0)33411-550
www.delcevo.gov.mk
E-mail:
info@delcevo.gov.mk

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА
Бр. 08-544/1
23.03.2021 година
Делчево

**ОПШТИНА
ДЕЛЧЕВО**

„Светозар Марковик“ бр.1
2320 Делчево

Тел. + 389(0)33411-550
www.delcevo.gov.mk
E-mail:
info@delcevo.gov.mk

**РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА
Бр. 08-544/1
23.03.2021 година
Делчево**

Раководителот на институцијата донесува(или ја ажурира,ако веќе е донесена формалната одлука/меморандум/решение/белешка) во кое констатира дека институцијата ќе спроведе проценка на ризик од институционалната корупција,при што овој документ треба да содржи:

- кратко објаснување на законската обврска дека сите институции треба да имаат соодветен процес за управување со ризикот,што ист така ја вклучува и проценката на ризик од институционална корупција и зошто е тоа е потребно;
- информацијата за тоа кој е одговорен за управување со ризик и за проценка на ризик од институционалната корупција(функции и целосни имиња-раководител,менаџери за ризик,координатор за управување со ризик)заедно со објаснување на нивните задачи;
- презентирање на насоките за проценка на ризик од институционалната корупција како прилог

Раководителот/вработениот во Одделението за внатрешна ревизија при Општина Делчево исто така има за задача да ги советува сите раководни лица како и стручни административни лица поврзани со управувањето со ризикот.

Градоначалникот на Општина Делчево согласно Законот за укажувачи(Службен весник на Република Македонија бр.196/15,35/18) има овластено административно лице, Раководител на сектор за финасиски прашања кој е одговорен за прием на пријави за неправилности во работењето на Општина делчево кој има за цел:

- го проверува нивото и видовите на ризик идентификувани од вработените;
- ги прибира формуларите за проценка на ризикот и води сметка дека истите биле точно пополнети;
- врши надзор врз нивото на ризик и образложенијата за ризик во формуларите за проценка(формално одобрување);
- ги собира формуларите за проценка на ризикот;
- обезбедува евидентирање на деталите од формуларите за проценка на ризик во Регистерот на ризици(мапирање на ризиците) и консолидиран акциски план;
- прави преглед на формуларите за проценка на ризикот и прибира дополнителни информации доколку е потребно;
- го следи напредокот во ублажувањето на ризикот;
- ги елаборира мапираните ризици и нивното ажурирање на секои шест месеци;
- ги консолидира акциските планови за целата институција и ја следи нивната имплементација;

Секој вработен во Општина Делчево е одговорен и го известува непосредниот раководител или одговорниот административен службеник за неправилностите или сомнежите од измама или корупцијата.

Член 3

Прибирање и анализа на информациите кои се релевантни за институцијата со која се врши самопроценката ги прибира сите релевантни документи кои можат да се користат како извор на информации кога се анализира некоја институција со која се идентификуваат ризиците од корупцијата.

**ОПШТИНА
ДЕЛЧЕВО**

„Светозар Марковиќ“ бр.1
2320 Делчево

Тел. + 389(0)33411-550
www.delcevo.gov.mk
E-mail:
info@delcevo.gov.mk

**РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА**
ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА
Бр. 08-544/1
23.03.2021 година
Делчево

Се препорачува да се приберат најмалку следните нешта:
-законски прописи кои се директно релевантни за институцијата(Закон за локална самоуправа,закон за градење,Закон за даноците,Закон за буџетите.....);
-закон за спречување корупција и судир за интереси,закон за лобирање,закон за заштита на лични податоци;
-интерени акти;деловник,правилници,интерни акти и други документи)
-интерени ревизорски извештаи,дисциплински мерки;
-органограм на институцијата;
-годишни оценки;
-надворешни ревизорски извештаи,инспекциски извештаи,кривични пријави.....;

Главната цел за прибирање на ваков вид на информации е анализа на правните документи со цел да се идентификуваат евентуалните неругуларности,недостатоци,преклопување кои исто така би можеле да значат или да преставуваат ризици од корупција.Ова е антикорупциска анализа на законската рамка која се однесува на Општина Делчево.Целта е да се направи анализа и проценка на содржината на регулативата(закони,подзаконски и други општи акт),во смисла на нивната практична имплементација,усогласеност и нивно подобрување со цел откривање,спречување и минимизирање на ризиците во однос на можноста од корупција и судир на интереси кои би можеле да се случат при примената за законите.Сепак,најголем број случаи,вработени кои секојдневно го спроведуваат законодавството во својата инстутуцијата веќе се запознаени со можните проблеми,празнини,преклопувања и од тие причини можеби и нема да има потреба од целосна анализа.Она што сега останува е да се приберат информации за евентуалните проблеми, празнини, преклопување од вработените и тие информации да се проценат за ризик од корупција.

Член 4

Можни ризици од корупција во Општина делчево се :

- судир на интереси;
- подароци и спонзорства;
- некомплатибилност на функции;
- немање укажувачи,соработници на правдата,сведоци и лица кои работат на спречување на заштита на корупција;
- ограничување за деловна активност во периодот додека лицето е на функција;
- забрана за злоупотреба на официјални податоци,тргување и неовлатено користење информации;
- лобирање;
- вработување по заслуги како и селекција,назначување и разрешување од раководни позиции;
- незаконски барања;
- недостасување анкетен лист;
- процедура за јавни набавки и финасии и други незаконски плаќања;
- дискрециони овластувања(несоодветно користење на овластувањето);

Член 5

Основна задача на службените лица во однос на судирите на интереси при извршувањето на нивните службените должности и овластувања да постапуваат во полза на јавниот интерес. во нивната секодневна рутина, овие луѓе се јавуваат во голем број услуги. Тие како битија се истовремено и преставниците на власта и приватните лица и ова често може да доведе до состојбата на судир на интереси.

Граѓаните очекуваат од административните службеници и другите вработени во Општина Делчево на чесно, фер и непристрасно однесување, од особено значење е административните лица да не се вклучат во било каква ситуација која може да ги доведе во состојба на фактички судир на интереси, но и да спречат состојби на потенцијален и на т.н. видлив судир на интереси.

Постоење на судир на интереси, наспроти корупцијата, како што е веќе наведено е природна ситуација во секодневниот живот. Тоа значи дека судирот на интереси е потенцијален ризик што доколку соодветно не се управува често претставува вистински влез во корупцијата. Корупцијата секогаш вклучува судир на интереси и е потенцијален ризик што доколку соодветно не се управува и често претставува вистински влез во корупцијата. Корупцијата секогаш вклучува и судир на интереси, иако не значи дека сите случаи на судир на интереси се и случаи на корупција. Затоа, решението е во навременото и правилно управување со судирот на интереси. Состојбата на судир на интереси може да настане како поради стекнување на лична корист, така и поради стекнување на лична корист, така и поради избегнување на лични загуби, при што користа односно загубата може да биде материјална или нематеријална.

Постапувајќи во согласност со своите приватни интереси во состојба на судир во состојба на судир на интереси, службеното лице предизвикува штета на други лица, на општеството во целина и на јавниот интерес.

Службени и блиски лица согласно Законот за спречување од корупција и судир на интереси, службените лица се сите избрани и именувани лица и вработените во јавниот сектор.

Под поимот "блиски лица" се подразбираат лицата во брачна или вонбрачна заедница со службеното лице, роднини по крв во права линија и во странична линија и во странична линија до Приватен интерес опфаќа не само финасискиот интерес, правење на профит или избегнување на загуби, туку и нематеријални поволности како што се услуги и привилегии.

Според член 8 од Законот за спречување со корупцијата и судирот на интереси (Службен весник на Република Македонија бр. 12/2019) под поимот "јавен интерес" се подразбира заштита на основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати со меѓународното право и утврдени со Уставот на Република Северна Македонија, спречување на ризиците за здравјето, одбраната и безбедноста, заштитата на животната средина и на природата, заштитата на сопственоста и на слободата на пазарот и претприемството, владеење на правото и спречување на криминалот и корупцијата. Четврт степен, роднините по сватовство до втор степен, како и секое физичко или правно лице со кое службеното лице има финасиски интерес (татко, мајка, брат, сестра,

ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО

„Светозар Марковиќ“ бр. 1
2320 Делчево

Тел. + 389(0)33411-550
www.delcevo.gov.mk
E-mail:
info@delcevo.gov.mk

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА
Бр. 08-544/1
23.03.2021 година
Делчево

чичко,вуйко,први братучеди,зет/тешта-тест,снаа/свекор-свекрва, очув / макеа/ пасторци, дедо,баба и внуци на брачен другар),општ прицип во спречување на судирот на интереси е обврската за службените лица секогаш дејствуваат во корист на јавниот интерес,без оглед на нивните приватни интереси и да дејствуваат во согласност со приципите за законитост,еднаквост,ефикасност,доверба,независност,јавност,неприст-расност,чесност и професионалност.Така,службеното лице никогаш не треба да биде мотивирано во извршувањето на неговите службени должности од семејни,етнички,верски,политички или други приватни интереси.Покрај тоа,службените лица иако може да имаат свои лични ставови прерасуди и уверења,од нив се очекува да ги стават настрана при вршењето на нивните службени должности.Меѓутоа,ако личните определби и особини влијаат на правилното извршување на јавната должност,тогаш тие исто така може да доведат до судир на интереси.Непријателството,како и самото пријателство,може да доведе до вистински судир на интереси доколку службеното лице во своето постапување им даде предност на истите.

Форми на судир на интереси

Судирот на интереси може да биде вистински/фактички,видлив и потенцијален.

***Вистински судир** на интереси вклучува директен судир помеѓу тековните обврски и одговорности на службеното лице и неговите постојани приватни интереси.

***Видлив судир** на интереси се однесува на ситуацијата каде што постои личен интерес кој што разумно од страна на другите би можело да се смета дека влијание ма извршувањето на должностите на службеното лице,иако всушност не мора да постои такво несоодветно влијание или воопшто нема влијание.

Потенцијален судир на интереси постои кога службеното лице има приватен интерес што би можело да биде во судир со неговата службена должност во иднина.Препознавање и дефинирањето на разликите меѓу вистинскиот и видливиот ,односно потенцијален судир на интереси е од значење заради идентификување на истиот,а оттаму и во одредувањето на соодветен пристап за управување .

Важно е да се разбере дека лошо управуван видлив судир на интереси може да биде исто толку штетен како и лошо управуван судир на интереси.

Зошто управувањето со судирот на интереси е важно? Соодветното управување со судир на интереси носи голем број на придобивки за институциите од јавниот сектор.Најнапред,се намалуваат можностите за корупција или несоодветно однесување. Понатаму,ефективни политики и постапки за идентификувањето, откривањето и управувањето со судирот на интереси овозможува ефикасно справување со неоснованите обвинувања за пристрасност. Исто така,институцијата ќе ја покаже својата посветеност за добро управување преку транспарентно работење,а особено со решавање на прашања што најчесто се поврзани со судир на интереси.

Како треба да се однесуваат службените лица?Системот на управување со судирот на интереси треба да се темели на прифатени принципи и ограничувања што мора да се почитуваат.Постапувајте во согласност со закон и етнички принципи.Владењето на

ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО

„Светозар Марковиќ“ бр. 1
2320 Делчево

Тел. + 389(0)33411-550

www.delcevo.gov.mk

E-mail:

info@delcevo.gov.mk

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
ЛОКАЛНА САМОУПРАВЉ
Бр. 08-544/1
23.03.2021 година
Делчево

вклучува почитување на сите важечки законски и подзаконски прописи. Сепак со законите не може секогаш целосно да се номинираат сите специфични етички стандарди, бидејќи само нивното почитување вредности се: интегритет, честост, непристрасност, лојалност, доверливост и почит кон луѓето. Охрабрите ги дугите да го почитуваат законот и етичките постапување во согласност со законот и етничките вредности во професионалниот и приватниот живот, ќе ги охрабрат и другите да постапуваат на ист начин. Придонесете за растот на довербата на граѓаните во државата.

Довербата на граѓаните значи верување дека државата и нејзините органи функционираат ефикасно, законито и дека претставниците на власта имаат способности, знаења и непристрасност што ги користат за општото добро. Затоа службените лица може да придонесат за зголемување на довербата на граѓаните во државата преку почитување на правото и етничките вредности. Падот на довербата кај граѓаните, всушност е резултат на прекршување на законот и непочитување на етничките вредности. Бидете непристрасни, тешка задача со која се соочуваат претставник на локалната власт и да се разграничат службените и приватните интереси. Често пати е тешко е да се одбие помош за семејството или за блиските луѓе, вклучувајќи и партиска припадност. Имено приватните односи не смеат да имаат влијание или да одлучуваат за работи за кои нивно блиско лице опшишано погоре е вклучен во постапка, и службеното лице е должно да го пријави приватниот интерес или судирот на интереси со блиско лице и да се земе со Изјава од целата постапка.

Во многу случаи корупцијата започнува со мали подароци што може да заврши со многу крупни зделки што се злоупотребува функцијата или се тргува со влијание. Само јасната поделба помеѓу личните и службените должности гарантира слободно одлучување. Прифаќањето подароци и учество во зделките или пак користење на влијанието од позиција на моќ, ја ограничува оваа слобода. Заштитата на информацијата во вршењето на јавната функција во локалната власт е исклучително важна за донесувањето на одлуки. Мошне важен детал е да се укаже на функционерпт кој раководи со локалната власт или на раководно лице од редовите на административните службеници дека како обврска им е по 3 години од престанокот за извршување на функцијата или службата треба да останат лојални и сите доверливи податоци несмеат да ги користат за свои лични цели и е потребно да ги почитуваат етичките стандарди бидејќи доброто функционирање на локалната власт во голема мера зависи од нивното правилно однесување.

Што да се направи за да се намалат ризиците од настанување на ситуации на судир на интереси?

За да се избегне судир на интереси, неопходно е:

- * Свест, волја, посветеност и ангажираност на претставниците на извршната власт во избегнување на состојби на судир на интереси со давање на личен пример и охрабрување на сите други вработени да ги препознаваат состојбите на судир на интереси;
- * Проширување на знаењето за тоа што е судир на интереси и како да се избегне;
- * Користење обуки, публикации, експерти, платформа за е-учење со

ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО

„Светозар Марковиќ“ бр. 1
2320 Делчево

Тел. + 389(0)33411-550
www.delcevo.gov.mk
E-mail:
info@delcevo.gov.mk

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА
Бр. 08-544/1
23.03.2021 година
Делчево

цел правилно управување со судирот на интереси;

* Давање јасни и практични примери со кои се илустрира оваа појава;

* Проценување на ризиците од судир на интереси, воведување на систем за управување и следење на истите; • Назначување лице или тим за спроведување на споменатиот систем;

* Разгледување на прашањето за судир на интереси, како дел од градењето на организациската култура;

* Примена на санкции за непочитување на правилата за управување со судир на интереси;

* Решавање на сите случаи на судир на интереси на праведен и единствен начин. Постапка за самопроценка за судир на интереси

Во случај на сомневање за постоење на судир на интереси во конкретна ситуација, самото службено лице може да идентификува реален, потенцијален или видлив судир на интереси преку искрени одговори на следниве прашања:

* Дали постојат лични или интереси на блиски лица кои може да имаат влијание врз вршењето на моите службени должности?

* Може ли да се здобијам со лична корист од оваа состојба? • Дали моето постапување може да фрли сомнеж врз мојата непристрасност?

* Како другите ќе го гледаат мојот ангажман во конкретната постапка или во процесот на донесување на одлуки?

* Дали и какви ризици постојат за мене или мојата институција?

* Дали мојот ангажман во конкретниот процес на донесување одлуки е фер и разумен во секоја гледна точка?

* Што можам да добијам или изгубам со одредена постапка или одлука?

* Кои се потенцијалните последици од игнорирањето на судирот на интереси?

* Што ако моето однесување стане видливо?

* Дали сум имам дадено некакви ветувања или сум презел обврски во однос на моето постапување?

Член 6

Секој вработен е должен да ги надградува својата ефективност, принципелност и транспарентност во работењето и при било каков сомнеж за постоење на степен за корупција или судир на интереси да го пријави кај непосредниот раководител или до лицето овластено за постапување по неправилности/измами/корупција во Општина Делчево.

Член 7

Овие насоки и правила на постапување не ги заменуваат стандардите и правилата утврдени во законските прописи кои се однесуваат на правата, должностите и одговорностите на вработените и во Кодексот за административните службеници.

Вработените се должни да придонесат за поголема успешност на Општина Делчево, а тоа се должи со почитување на редот, дисциплината како и Одредбите од овој општ Правилник.

ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО

„Светозар Марковиќ“ бр. 1
2320 Делчево

Тел. + 389(0)33411-550
www.delcevo.gov.mk
E-mail:
info@delcevo.gov.mk

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА
Бр. 08-544/1
23.03.2021 година
Делчево

Член 8

Правилникот влегува во сила и ќе се применува од страна на вработените во Општина Делчево со денот на неговото донесување по објавата во Службен гласник на Општина Делчево.

ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
Градоначалник
Горан Трајковски

Доставено:
-Архива;
-Огласна табла;
-АС/Т.Снежана

Одобрил:
Ш. Багашов

Изготвиле:
В. Ангеловски

Ц. Мемедова

ОПШТИНА
ДЕЛЧЕВО

„Светозар Марковиќ“ бр. 1
2320 Делчево

Тел. + 389(0)33411-550

www.delcevo.gov.mk

E-mail:

info@delcevo.gov.mk

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА
Бр. 08-544/1
23.03.2021 година
Делчево